

Jaki to ptak? – 81

Tym razem ptak na zdjęciu jest prawdziwą zagadką. U odlatującego ptaka nie widzimy głowy, spodu i znacznej części skrzydeł, a więc bardzo wielu znaczących szczegółów. Tym większego znaczenia zatem, nabierają szczegóły, które są widoczne. Ptak o dość długiej i wąskiej dłoni ma skrzydła ostro zakończone. Ogon natomiast jest, mimo ewidentnego skrótu, średniej długości, ale co ważniejsze, środkowe sterówki są nieco dłuższe od reszty i ostro zakończone. Taki zestaw wskazuje na siewkowca. Tych niestety jest wiele gatunków i trudno będzie wyłuskać tego jednego. Popatrzmy jednak, co widać na zdjęciu, odszukajmy cechy, które pozwolą nam oznaczyć gatunek, a więc diagnostyczne, które jednocześnie pozwolą na wykluczenie innych gatunków. To, co się rzuca w oczy i jest ważne, to jednolicie ciemny, buro-brązowy kuper wraz z pokrywami ogonowymi. Ta cecha pozwala nam wykluczyć praktycznie wszystkie brodziec *Tringa* sp., które mają bądź tylko kuper, bądź również plecy białe. Są co prawda wyjątki, jak brodziec ciemnorzytny *T. solitaria* o ciemnym kuprze, ale ten ma niemal gładki, czarniawy wierzch, podczas gdy nasz ptak ma wyraźny wzór utworzony przez ciemne pióra z jasnymi, płowymi obrzeżeniami. Ponadto brodziec ten ma długie nogi wystające poza ogon, a nasz ptak ma nogi krótkie, nie wystające poza ogon, i są barwy żółtej. Również ważną cechą jest widoczny na zdjęciu jasny spód skrzydła, przynajmniej części dłoni, a u brodzca ciemnorzytnego jest on ubarwiony podobnie jak u naszego samotnika *T. ochropus*, czyli jednolicie czarny. Zauważmy jednak, że końce dużych pokryw podskrzydłowych są ciemne i silnie kontrastujące z jasnym spodem lotek dłoni oraz resztą widocznych pokryw. To ważna cecha, bowiem jeśli spojrzymy na wierzch ptaka, to zauważamy białe plamy po bokach ciemnego kupra, a to nasuwa podejrzenie bataliona *Calidris pugnax*. Ten jednak ma jednolity jasny spód skrzydła oraz dłuższe, wystające poza ogon nogi. U bataliona występuje ponadto biały pasek na wierzchu skrzydła. Jest on wąski, ale wyraźnie zaznaczony. U naszego ptaka obrzeżenia wszystkich piór pokrywowych są jasne, ale rozmyte, przez co nie tworzą paska. Tym samym możemy wykluczyć niemal wszystkie biegusy *Calidris* sp. Cechą charakterystyczną większości biegusów jest wzór na kuprze i ogonie. Poza kilkoma gatunkami z białym kuprem, wzór ten to ciemny, czarniawy,

Jaki to ptak? Zagadka nr 82 – *Mystery bird 82*

wąski pasek biegnący od pleców przez kuper aż do środkowych sterówek włącznie. Przyjrzyjmy się uważnie naszemu zagadkowemu ptakowi. Ciemna plama pleców i kupra jest szeroka i obejmuje całą szerokość kupra, a wzór który odczytujemy sugestywnie, jako podobny do bataliona jest wrażliwy, bowiem biel po bokach nie jest częścią kupra, a tylną częścią tułowia wystającą poza skrzydła, przez co jest dobrze oświetlona i rzucająca się w oczy jako białe plamy. Zrozumienie tej partii upierzenia jest kluczowe dla rozwiązania naszej zagadki. Zatem, ptak siewkowy z jaśniejszym karkiem, wierzchem skrzydeł i barkówek z jednolitym wzorem bez zaznaczonego białego paska na końcu dużych pokryw naskrzydłowych ani na końcach lotek 2. rzędowych, z ciemnym, jednolicie niemal czarniawym kuprem bez rozjaśnień po bokach, jak i bez bieli na zewnętrznych sterówkach, jasnym spodem skrzydeł z zaznaczonym „przecinkiem” ciemnych końców dużych pokryw w nadgarstku oraz krótkimi i żółtymi nogami to biegus płowy *Calidris subruficollis*. To jedyny w swoim rodzaju biegus charakteryzujący się takim niepowtarzalnym wzorem ubarwienia. Autorem zdjęcia jest Zbigniew Kajzer, który wykonał zdjęcie 11.10.2013 w Kanadzie.

Jan Lontkowski

Errata

Ornis Polonica 56, zeszyt 1, s. 8, tabela 2, w. 1 i 2 od dołu: zamiast Chmielewo Małe, gm. Wieczfonia Kościelna powinno być Brzozowo – Nowe Łączyno – Grzebsk; s. 9, w. 2 i 3 od góry: zamiast Brzozowo – Nowe Łączyno – Grzebsk powinno być Dolina Drwęcy – Nowy Dwór, gm. Brodnica.